

Pædagogisk læreplan for Børneuniverset 2024

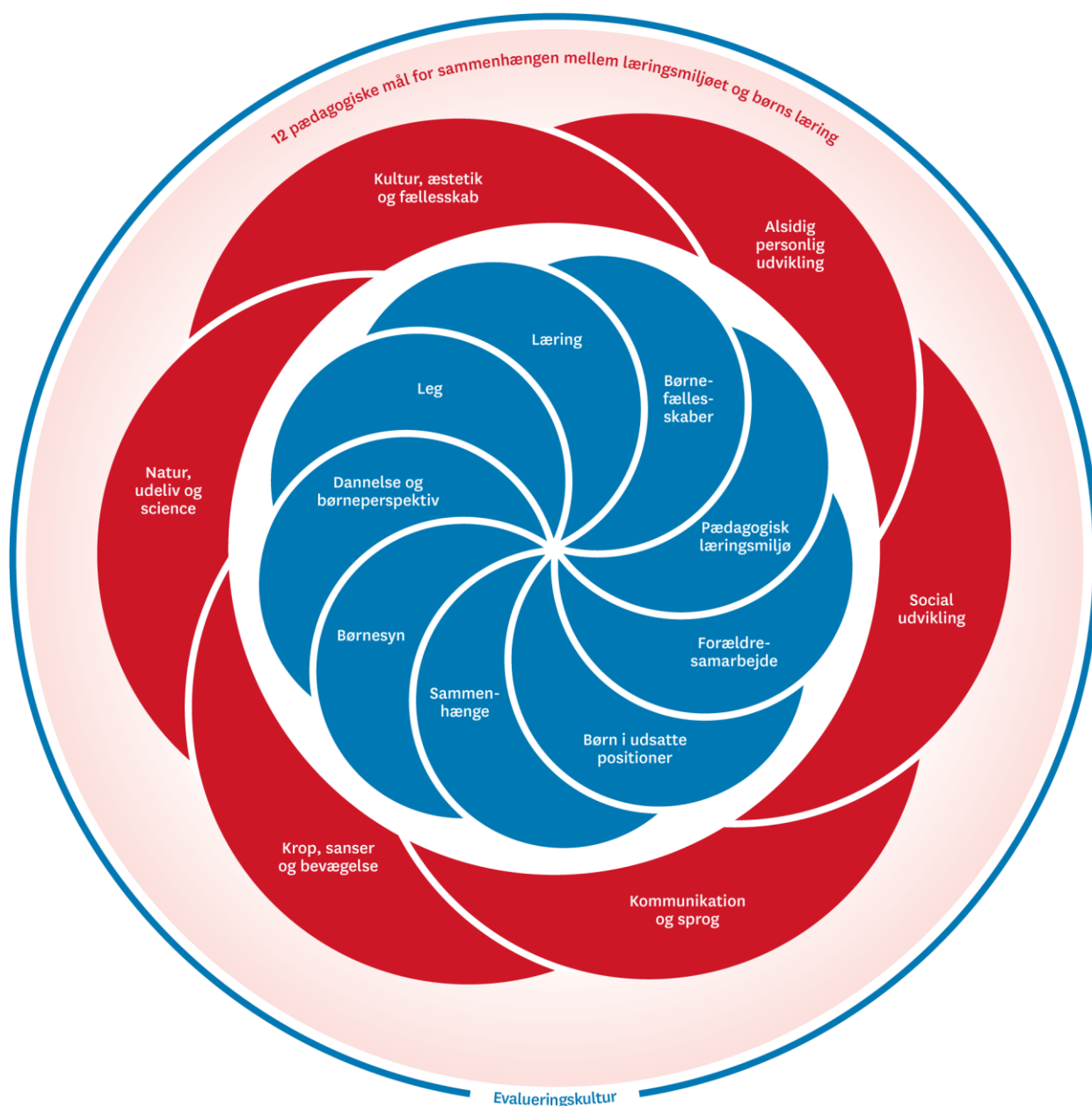
Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Velkommen til Børneuniverset første version af den styrkede pædagogiske læreplan.

Læreplanen er vores dynamiske dokument, som danner rammen for vores systematiske arbejde med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i vores hus.

For at vores læreplan skal være et meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som vi kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og vores pædagogiske praksis, er det væsentligt, at den tager udgangspunkt i netop den virkelighed, som vi er i, og at både medarbejdere, forældre og ledelse er med til at udarbejde den.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede

formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at

udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børneuniverset er en integreret institution med 6 vuggestuegrupper og fire børnehavegrupper. Vi er beliggende i det yderste af Frederiksberg, i et stille område med villaer og lejligheder. Vi ligger tæt på Mariendalshallen og tæt på Nørrebro. Vi ligger i gå afstand til landbohøjskolen, Metro, bus og en del legepladser.

Vi er i et hus der er bygget i halvfjerdserne som daginstitution, med de rammer der blev tænkt dengang, samt en senere udbygning i form af en separat pavillon. I pavillonen er der 2 vuggestuegrupper.

I det store hus er der et produktionskøkken som laver mad til børnene.

Der er separate legepladser til vuggestuen og børnehaven samt en fælles legeplads med en stor hval ved indgangen til Børneuniverset. Alle stuer har direkte adgang til legepladsen.

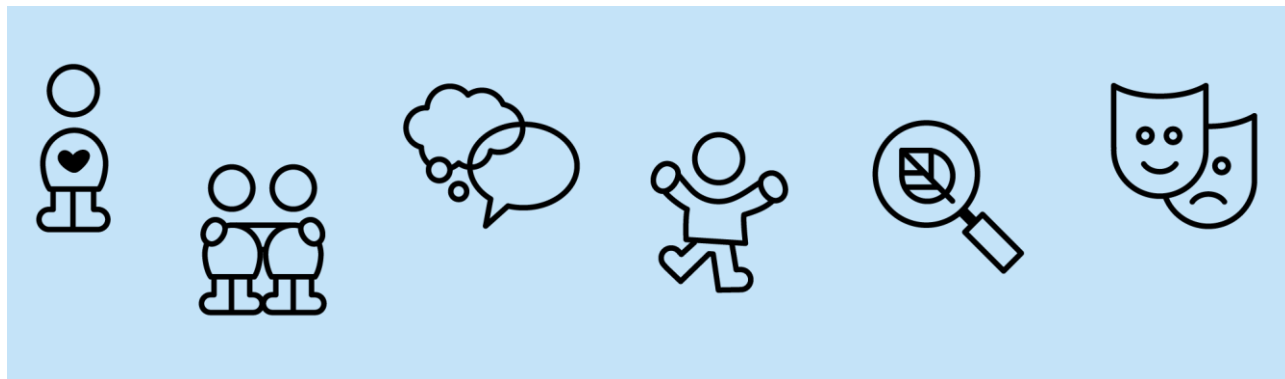
Vores grupperum er ikke store, men vi har mange rum, der er indrettet til temarum, f.eks legorum, tanketorsken, krearum og fællesrum.

Vores uderum er store og grønne. Vi har bålhytte, sandkasser, gemmesteder i buskene, frugttræer, plantekasser, cykelbane, gynger, legehuse og i børnehaven et udendørsrum til de mere stille beskæftigelser så som tegning og spil. Derudover har vi på børnehavens legeplads, et bur med 2 kaniner.

Vi er optaget af, at indrette institutionen, med mange små legezoner, så der kan leges uden for mange forstyrrelser. Læringsmiljøer er en vigtig del af den pædagogiske dagsorden og det har vi fokus på med b.la. vores ene store fællesrum der skal indrettes som ren motorikrum. Ligesom at der på hver stue arbejdes med rum i rummet, aktivitetszoner, stille zoner og vilde zoner. Det gælder både ude og inde.

Vi er også en institution, der har været igennem mange forandringer igennem årene. Vi er blevet sammenlagt, opnormeret, nednormeret og deltaget i nationale projekter.

Det har skabt en kultur, hvor vi er blevet gode til at være nysgerrige og stille os undrende overfor hvad der skal til, for at have et godt børneliv i Børneuniverset, samt hvilke handlinger der skal til.

Alle børn er knyttet til en fast stue. Stuerne ligger op ad hinanden og der er derfor et tæt teamsamarbejde. Da temaet er Universet hedder vores stuer, Mælkevej, Cassiopaia, Norlys og Meteor, Lillebjørn og Apollo. I børnehaven hedder vi Kometerne, Regnbuen, Stjernerne, Astronauterne og Månestuen.

Til både vuggestuen og børnehaven hører et stor fællesrum som bruges til aktivitet, leg og samlinger.

Medarbejdergruppen er meget forskellige, hvilket er et bevidst valg, for at give det enkelte barn en mulighed for at kunne vælge en voksne at knytte sig til.

Vores hus er indrettet til bevægelse. Vi deltager i projektet "bevæg dig for livet". Vi har lejet spejlsalen i Mariendalshallen 5 timer om ugen, vi er ude i alt slags vejr. Vi har strukturerede forløb, babyrytmik, yoga, sanglege, motorikbaner og lege hvor vi tager udgangspunkt i den lille gruppe børn. Børnene har også lege, hvor vi kan se at de spejler de forløb, eller bruger deres fantasi til at bruge deres kroppe.

Da bevægelse er en stor del af børnenes liv har vi besluttet at gøre børnehavens fællesrum til ren motorikrum med ribber, klatrevæg, gynger og huler. Dette arbejde vil gå i gang i 2024.

Da vuggestuealderen kræver andre udfordringer er vi i gang med at udvikle vuggestuens fællesrum.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Pædagogisk grundlag

I Børneuniverset er det fælles pædagogiske grundlag en beskrivelse af værdierne i vores forståelse af pædagogik.

Det pædagogiske grundlag tager udgangspunkt i vores børnesyn, den pædagogiske læreplan samt de seks læreplanstemaer.

De centrale elementer er: Børnesyn, dannelse og børneperspektiv, leg, læring, børnefællesskaber, pædagogisk læringsmiljø, forældresamarbejde, børn i udsatte positioner og sammenhænge.

Nogle elementer skal altid være tilstede, mens andre er mere tilstede i nogle sammenhænge end andre.

De seks læreplanstemaer er: Alsidig personlig udvikling, Social udvikling, Kommunikation og sprog, Krop, sanser og bevægelse, natur, udeliv og science samt kultur, æstetik og fællesskab.

Det pædagogiske arbejde er også tilstede i hverdagens rutiner og vaner og er med til at skabe et læringsmiljø i Børneuniverset over hele dagen

Vi bruger mønsterbryder indsatsen og effektstyring som metode samt evaluerings værktøjer.

Med udgangspunkt i børnegruppens behov for fx at fremme motorikken, sætter vi et projekt i gang om "Krop og bevægelse" i en 3 md. periode.

Efterfølgende reflekterer vi over arbejdet i hver gruppe. Der måles igen via effektstyringen. Det vil sige, at vi vil få en mere valid målemetode at måle på, da vi kan se en effekt at det

arbejde der laves med børnene i de 3 måneder. Hvis der ikke sker en udvikling, er det en indikator på, at vi skal ind og justere undervejs i projektet i det pædagogiske arbejde, vi udfører.

Børnesyn

Det er en stor ændring for barnet at begynde i en daginstitution. Der er meget at forholde sig til, og for alle er det en udviklende og lærerig proces, der begynder her og varer livet ud. At være barn i en daginstitution er først og fremmest at være en del af et større fællesskab.

I Børneuniverset har vi fem værdier, som er med til at definere den måde, vi arbejder i hverdagen, og som danner grundlag for vores børnesyn.

1. Barnet i centrum
2. Kend dine omgivelser
3. Vær en god ven
4. Det sunde barn
5. Tryghed for alle

Vores pædagogiske arbejde, er at skabe rammer, der gør, at børnene kan indgå i et inkluderende fællesskab. Vi arbejder med at styrke det enkelte barns udvikling, arbejder med barnets kompetencer til at blive livsduelig. I Børneuniverset indebærer omsorg, nærvær og anerkendelse grundlaget for barnets udvikling

Et sted hvor det enkelte barn skal bruge sig selv og sin personlighed som det menneske det er. Det er vores fineste opgave at skabe rammerne for at barnet kan opdage og udvikle sin personlighed. Det gør vi bl.a. ved at tilbyde barnet og børnefællesskabet tryghed og omsorg. Herefter forskellige muligheder at tilegne sig erfaringer i. Motorikudfordringer med bolde, madrasser, huler, sanseplader og gynger.

Vi tilbyder kreative udfordringer med maling, tegning, ansigtsmaling, klippe, klistre, at danse, se teater og hører musik.

Herudover er det sociale samspil og empatiske voksne alfa og omega for at børnene mærker sig selv, lære at udtrykke sig, afprøve sine grænser og opdage at være venlige overfor hinanden altid er godt givet ud.

Barnet har en værdi i sig selv og bidrager med sin personlighed til at danne fællesskabet i institutionen. Barnet dannes i samvær med andre børn og voksne i en proces hvor vores bidrag er at tage udgangspunkt i barnets næste udviklingszone.

I vores institution bestræber vi os på, at hver dag skal være en god dag. En dag hvor barnet føler sig set, hørt, forstået og anerkendt.

I praksis og i det daglige læringsrum giver det sig udtryk ved, at vi:

- sætter fokus på børnene i vores pædagogiske arbejde og er i børnehøjde.

- Er imødekommende i en atmosfære, som er frisk, varm og glædelig.
- giver legen plads i vores institution.
- bestræber os på at skabe det anderledes mulige i forhold til børnenes udvikling.
- skaber læringsrum, der fremmer barnets udvikling.
- er ude i al slags vejr.
- arbejder i store og små fællesskaber.
- lærer børnene at være en god ven.
- skaber et motorisk udviklende miljø.
- skaber muligheder for, at medarbejderne vedligeholder og udvikler pædagogisk teori og praksis.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I vuggestuen og børnehaven arbejder vi dagligt med at skabe rammer og rutiner der er genkendelige. Vi laver aktiviteter, der er målrettet aldersgruppen. Læringsprocessen foregår i dagligdagen, både i vuggestuen og i børnehaven.

Når barnet begynder i Børneuniverset er det begyndelsen på en livslang dannelsesproces. Fra barnet kommer om morgenen til det går hjem sidst på eftermiddagen, har det været i interaktion med andre børn og voksne.

Læringen for barnet er at vænne sig til rutiner, vaner, aktiviteter og andre mennesker. Den læring starter når barnet begynder i vuggestuen i en lille gruppe på 12 børn og 3 voksne, der ændres til 22-26 børn og 3 voksne når barnet begynder i børnehaven.

Børnene lærer at:

- Være sammen med andre børn og voksne.
- Dele legetøj med andre.
- Være omsorgsfulde over for andre børn.
- Være en god ven.
- Kunne tage del i et større fællesskab.
- Udtrykke sine følelse og mærke hvordan de bliver modtaget af andre børn.
- Udtrykke sine holdninger

Læringsmiljøer:

Vi er i 2023 begyndt på et intensivt arbejde med at få viden om og fokus på, hvordan konkrete og tydelige læringsmiljøer, aktivitetszoner og rum i rummet, har af betydning for barnets trivsel. Og optimering af vores pædagogiske arbejde.

På baggrund af viden fra den styrkede læreplan, har personalet på hver stue fokus på hvordan vi kan gøre aktiviteter og zoner mere tydeligt for børnene. Dette handler f.eks. om at sortere legetøjet så det er tydeligt hvad man kan lege med når man trækker en bestemt skuffe ud. Rum i rummet betyder at det skal være muligt at trække sig tilbage og finde ro for stimuli f.eks bag en reol eller i en hule. Stuerne arbejder med at dele rummet tydeligere op så det er mere tydeligt for børnene – og for de voksne hvad man kan her.

Læringsmiljø handler også om hvilke situationer og opgaver som sker i løbet af dagen jf. den brede læringsforståelse, hjælper det børnene at se og vide hvad det er vi skal i løbet af dagen.

Børn har brug for tryghed for at kunne lære. Vores dagligdag er lagt i faste rutiner, børnene lærer b.la. når de oplever forudsigelighed og gentagelser.

Daglige rutiner:

- Vaske hænder ved ankomst og afgang.
- Samling både ved spising og sang.
- Deltage i formiddagsaktiviteter.
- Sove middagslur

- Være sammen med de samme voksne når de vågner
- Spise eftermiddagsmad
- Lege
- Blive hentet

I Børneuniverset arbejder vi med at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvilket også handler om at pædagogen skaber plads til det enkelte barn i dagligdagen, i aktiviteten og i institutionen som helhed, og ikke forsøger at få barnet til at passe ind i en allerede eksisterende kultur og hverdag.

I vuggestuen er det vigtigt for det lille barn at føle sig knyttet til en omsorgsperson, da det skaber tryghed, og med trygge rammer kommer udvikling. I denne alder opdager barnet omverdenen, og det er vores opgave at give dem redskaberne til at kunne begå sig i denne "nye" verden.

I børnehaven er det vigtigt for børnene, at have gode legekammerater og være en del af et mindre fællesskab i det store fællesskab. I børnehaven arbejder vi derfor med, at børnene skal kunne rumme hinanden, lytte til hinanden, give plads til hinanden, kunne tage kontakt til hinanden – i det hele taget kunne indgå og begå sig i et fællesskab.

Vi forsøger at sætte rammer op for børnene for at undgå at nogen føler sig socialt udsat. Det kunne f.eks. være ved at have faste pladser ved frokostbordet, eller en plan for hvordan vi deler op i aktiviteter.

Hvis der er ændringer i den ellers faste struktur, så forsøger vi at varsle børnene og være tydelige omkring det, så børnene ikke bliver utrygge. Samtidig skal der være plads til at tage særligt hensyn til det enkelte barn. Det kunne f.eks. være at nogle børn har brug for at være alene i garderoben og tage tøj på og skånes for spidsbelastningen, når flertallet af børn er i garderoben.

Vi er meget bevidste om, at vi er rollemodeller for børnene både i vores kropssprog og i vores verbale sprog. Vi delagtiggør dem i beslutninger som har med dem direkte at gøre, herefter prøver vi også at anerkende og se fremad hvis barnet ikke er tilfreds med beslutningen.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

For os er det vigtigt at have et forældresamarbejde, der sikrer det enkelte barn bedst mulige vilkår. Et godt samarbejde er bygget på tillid, tryghed og gensidig dialog omkring barnets trivsel, læring og udvikling i institutionen og i hjemmet. Vi vægter den daglige samtale mellem personale og forældre og de årlige samtaler om barnets udvikling. Hvi der er særlige hensyn eller situationer eller hvis vi ser et barn der har ændret adfærd, starter vi en dialog så hurtigt som muligt og holder møde hvis det kræver dette.

Når I har fået tilbudt en plads til jeres barn, inviterer vi jer på et besøg i institutionen. På besøget fortæller vi om vores pædagogiske praksis og viser børnelivet i Børneuniverset. Vi svarer på de spørgsmål, I måtte have, og vi udleverer relevante brochurer, der fortæller om institutionens hverdag.

For at give nye forældre et indblik i vores hverdag, tilbyder vi at de må komme en time om ugen i en måneds tid, inden barnet skal begynde.

Vi har erfaret at forældrene er mere trygge ved at aflevere og det har en positiv indflydelse på barnet, når de har været i vores legestue.

Barnets indkøring i Børneuniverset har stor betydning for os, og det er vigtigt at skabe trygge rammer for barn og forældre.

Et godt samarbejde mellem institutionen og forældre forudsætter god og hurtig kommunikation. Her bruger vi bl.a. Aula, et intranet, der understøtter kommunikationen på alle niveauer. Vi sender fx sms'er, beskeder og får svar fra både forældre og internt i kommunen. Vi viser billeder fra hverdagen, barnets kreative udfoldelser, aktiviteter og fortæller om dagen på de enkelte stuer. Aula bruges også til ind- og udkrydsning af børnene, til forældrebreve og arrangementer i institutionen.

Det er også her, I kan læse mere om effektstyring, dialogisk læsning, stuebeskrivelser, personalebilleder og meget mere.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Børneuniverset arbejder vi med at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvilket i praksis handler om at pædagogen skaber plads til det enkelte barn i dagligdagen, i aktiviteten og i institutionen som helhed, og ikke forsøger at få barnet til at passe ind i en allerede eksisterende kultur og hverdag.

I Børneuniverset arbejder vi ud fra en inkluderende tilgang i forhold til alle børn. Vi kan møde børn med mindre fysiske handicaps, udviklings- eller psykosociale vanskeligheder. Det kan også være at der sker noget i hjemmet, som en flytning, en nytilkommen eller andet som gør at barnet ændrer adfærd i en periode. Her er det vigtigt at vi tilpasser dagen til barnet i den periode og er opmærksomme på barnets eventuelle ekstra behov.

Afhængig af om det er et vuggestuebarn eller børnehavebarn, kan der lægges ekstra pædagogiske rutiner eller opgaver til den enkelte barn i de situationer det har brug for støtte. Vi har månedlig faglig sparring med hinanden udover teamsamarbejdet om de forskellige børn. På den måde er vi opdaterede på hvis der er ændringer i børnenes adfærd. Vi tager en individuel vurdering af hvilke indsatser der skal til hos det enkelte barn.

Hvis vi ser, at et barn ikke trives optimalt, kigger vi først på barnets hverdag i Børneuniverset for at se, om der kan findes en årsag til dette her. Derudover tager vi kontakt til forældrene for at få en snak om, hvordan de oplever barnet derhjemme og for at høre, om de måske har et bud på problemet.

Som en hjælp til det pædagogiske personale samarbejder vi med ressourcepædagogerne, når der opstår tvivl omkring et barns trivsel og udvikling. De kan hjælpe med observationer, råd og vejledning til vores pædagogiske praksis.

Har vi brug for yderligere støtte eller viden, samarbejder vi med PPR og alle de øvrige fagfolk, som Frederiksberg kommune har ansat.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I perioden 1. maj til 30. april er børnene samlet i skolegruppen hvor vi arbejder med skoleorienteret opgaver, går på musikskole og øver de sociale relationer.

Det er også i denne periode vi har øje for at øve regellege, at tabe og vinde og vente på sin tur.

Vi lyner, knapper og binder sko, og øver toiletvaner.

Vi besøger vores besøgsskole og oplever hvad det vil sige at være i SFO og skole en dag. Forinden har vi øvet abc- sangen, så vi er klar til at synge med.

Dette oplever vi at børnene vokser af og har fået gode tilbagemeldinger om at børnene generelt er godt rustede.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer.

Vi har en aftale med den nærliggende Mariendalshal hvor vi skiftevis er børnehave og vuggestue. Det er et hit og børnene synes det er fedt at komme ud og se og opleve en anden verden end vuggestuens.

Børnehaven bruger musikskolen på Smallegade. Herudover går vuggestuen tur til Frederiksberg Centeret især til halloween og jul for at se på græskar og nisser.

Om sommeren bruger vi Frederiksberg Have, Søndermarken, zoologisk have og bibliotekerne i området.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det Fysiske børnemiljø

I Børneuniverset tager vi højde for, at det er børn, det primært skal benytte rummet (i forhold til møbler og legeredskaber m.m.) Alt legetøj herunder klatrerredskaber, gynger og cykler skal godkendes og vedligeholdes. Vores opmærksomhed går på, at rummene skal kunne give de enkelte børn mulighed for at lege uforstyrret i mindre grupper. Her er vores fokus på læringsmiljøer meget tydelig. Vi følger børnene i hvad de er optaget af og laver zoner med fokus på det.

Det psykiske børnemiljø:

Vores opgave som voksne er først og fremmest selv at være gode rollemodeller, tale ordentligt til hinanden, og sørge for et trygt og roligt børnemiljø. Vi vil gerne lære dem hvordan man er gode medmennesker. Vi arbejder med begrebet "en god ven", som vi bruger til at italesætte den gode adfærd overfor børnene. Vi lærer børnene at trøste og hjælpe hinanden i stedet for bare at sige "der nogen der græder". Vi giver dem redskaberne til at hjælpe hinanden, ved rent praktisk at vise dem hvordan man trøster, eller lære dem at de kan hente en voksen, når de ser nogle der er kede af det. Vi lærer børnene, at vi taler ordentlig til hinanden og har en god tone. På den måde er vi med til at skabe et godt psykisk børnemiljø hvor det er rart at være og hvor det er ok at bede om hjælp eller være åben hvis man føler sig forurettet.

For os er det vigtigt at huske, at alle børn er forskellige og børnemiljøet skal afspejle at der er plads til alle. Vi kan f.eks. godt, som voksne, bryde en regel eller ændre lidt på rammerne så- dan så aktiviteten eller rutinen kan rumme alle børn, der hvor de er i deres udvikling.

Det Æstetiske børnemiljø

Vi forsøger at gøre det til nogle hyggelige rum igennem lyssætning, støjdemper, puder og pynt. Vi mener også at det betyder noget at der er ryddeligt, rent og rart at være i rummene.

Børnene laver tit ting der bliver hængt op på væggene dette skal give mening for børnene hvorfor det hænger der så det ikke bare bliver til "støj". Som en del af læringsmiljøet hænger de voksne også ting op som har været en del af en aktivitet og som børnene kan refererer til. Der bliver pyntet op til jul, halloween, sommer og efterår. På den måde bliver årstiderne både konkrete for børnene og bidrager til forskellige stimuli.

Vi passer på naturen og miljøet

Vi er rollemodeller i forhold behandlingen af naturen, og dermed er vi med til at ændre og påvirke børnenes adfærd og opfattelse af naturen.

Vi taler med børnene om, hvor skraldet og affaldet kommer hen, og hvorfor er det der. Det giver mange interessante samtaler med børnene om emnet. Børnene lærer at rydde op og kildesortere. Vi vil gerne lære børnene at passe på det, vi har og sørger for at området har pæne og forholdsvis ryddelige ude- og indearealer, fx fejer vi og rydder op hver dag, og alt ødelagt legetøj smides ud.

Legepladserne

Der er stor forskel på indretningen af legepladsen i Børneuniverset. Legepladserne i vuggestuerne er indrettet til de små, med henblik på de udfordringer der er sjove og mulige for dem at bruge. I børnehaven er der redskaber, som rutsjebaner og klatrestativ.

I 2024 sker der en opgradering af børnehavens legeplads med endnu bedre mulighed for at færdes omkring vores legestativ. Her bliver det muligt at sidde, lege fangeleg eller bare sandkager. Vi får et andet slags legestativ i mindre skala, måske et skib, en krokodille eller en rumraket.

Vi køber legeredskaber, som er modstandsdygtige, ergodynamisk korrekte og fri for kemikalier osv. Desuden bliver legepladsernes interiør tjekket og godkendt til brug hvert år. Vi har cykler og biler, der er aldersmæssig svarende. Buske, træer m.m. giver børnene et sted, de kan lege uforstyrret. Børnenes mulighed for at lege i et naturmiljø, giver mulighed for at sanse vejret, planter, dyreliv og opleve et liv i naturen. Da vi både har vandrende pinde, kongosnegle og kaminer bliver børnene også bekendt med dyreliv.

Læring udendørs

Ved planlagte aktiviteter bruges udearealet bevidst som et læringssted i forhold til et af de seks læreplanstemaer. Vi bruger udearealet som et aktivitetsrum, mens én eller flere voksne går fra til at lave en aktivitet i aldersopdelte grupper. Der kan være forskellige voksenstyrede aktiviteter som "tegnebord" eller en fysisk aktivitet som at bygge sandkager i sandkassen, cykle eller spille bold. Der er også mulighed for, at børnene, der ikke gider deltage i en planlagt aktivitet kan lege frit i de udendørs rammer.

I spontane aktiviteter er der også rig mulighed for læring. Eftersom vi stort set er ude i al slags vejr, oplever barnet naturens elementer, dufte, lyde, den friske luft, og her foregår der også en læring i forhold til, at barnet sanser udelivets mange facetter. Dette kan også kaldes den upåagtede faglighed. Barnet finder her selv ud af gennem fri leg, at skabe lege, fx kager af mud der skabt af vandet fra vandpytten eller en leg, hvor der laves en vippe ud af et bræt og en træstub.

Sol og skygge

Vi følger anbefalingerne fra Kræftens bekæmpelse i forhold til ophold i solen. Vi har solsejl oppe for at skærme for solen, og træer og buske bruges som skyggegivere. Vuggestuebørnene må ikke være ude mellem kl. 12 og 15.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alle børn er unikke. Alle børn har noget at tilføje fællesskabet. Alle børn har ret til at blive set, hørt, respekteret og anerkendt. Der findes ingen forkerte følelser, og vi mener det er vigtigt, at børnene får rum og plads til at udleve og mærke deres glæde, vrede, frustration, sejrer, nederlag, nysgerrighed m.m.

Anerkendende relationer barn/voksen er grundlæggende, da de styrker barnets selvfølelse, selvtillid, selvværd og medvirker til barnets identitetsdannelse. Den voksne hjælper barnet med at sætte ord på dets handlinger og følelser. Det er bl.a. vigtigt at pædagogen er sensitiv overfor barnets signaler, da det først er ved at udvikle et sprog for egne følelser og behov.

Det sker f.eks. ved bordet ved måltider hvor børnene spejler sig i hinanden og de voksne. Det sker i leg på gulvet, hvor den voksne skal følge barnets spor og sætte ord på ønsker.

I børnehaven støtter de voksne børnene i at udtrykke sig mere specifikt omkring deres ønsker, hjælper dem med at udvikle ordforråd så de kan kommunikere på lige fod med de andre børn.

Når man har forståelse for sig selv og sine egne følelser, er man i stand til at forstå andre.

Læringsmål 0-2,10 år:

Barnet undersøger ting i sine nærmeste omgivelser og går/kravler på opdagelse

Barnet viser, at det genkender enkle følelser; ked af det, glad, m.m.

Barnet giver udtryk for – med ord eller kropsligt – hvad det har brug for, samt hvad det har lyst til at lave.

Barnet fokuserer og fastholder sin opmærksomhed i kortere tid ad gangen

Barnet er opsøgende over for andre

Barnet engagerer sig i leg, rutiner og aktiviteter sammen med andre.

Barnet modtager og giver omsorg. (kan trøste et andet barn).

Barnet viser glæde når de ser andre børn fra stuen.

Læringsmål 2,10 år - skolestart:

Barnet tager initiativer og har mod på at prøve nyt.

Barnet taler forståeligt og lærer at sætte ord på tanker, meninger og følelser, handlinger og behov.

Barnet forstår egne følelser og kan benævne dem med ord.

Barnet fokuserer og fastholder sin opmærksomhed i længere tid ad gangen.

Barnet er engageret i og optaget af leg, og aktiviteter over længere tid.

Barnet lærer egne grænser at kende.

Barnet har lyst til at lære, være nysgerrige og mod på nye udfordringer.

Barnet er anerkendende og empatisk overfor andre børn og voksne.

Metode - Barnets alsidige personlige udvikling:

- Vi støtter barnet til at turde prøve nyt / tilegne sig viden og kompetencer
- Vi støtter barnets lyst til at udforske / være nysgerrige overfor omgivelserne
- Vi opfordrer børnene til at være selvhjulpne
- Vi rummer at børn er kede af det og vi deler deres glæde

Ved du hvorfor det er vigtigt at børn leger i Børneuniverset?

Fordi: I legen udvikler børn fantasi og tænkning. Børn leger for at lege og ikke for at lære noget bestemt. Men i legen lærer de at skabe historier sammen og at håndtere forskelligheder og uenigheder.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

For at kunne begå sig i en gruppe (stor eller lille) er det vigtigt at man har forståelse for de almene samspil der er mellem mennesker.

Social kompetence udvikles i fællesskab med andre mennesker i venskaber, grupper og kulturer. De vigtige elementer i sociale kompetencer er empati, evne til tilknytning og danne sociale færdigheder. Det enkelte barn har forskellige medfødte ressourcer.

Det er vigtigt at børnene lærer at respektere og forstå forskelligheder hos hinanden.

Disse relationer er med til at danne basis for den videre udvikling til et socialt menneske.

For barnet er det derfor vigtigt, at omgivelserne forstår både de verbale og nonverbale signaler. Sociale kompetencer er nøglen til fællesskabet, hvor børn har mulighed for at udfolde sig – i leg, i samarbejde med andre om at løse opgaver og realisere drømme.

Det er vigtigt, at børn støttes i at danne venskaber og lærer, hvordan man kommer med i og er en del af en gruppe. Det er i fællesskabet med andre, at børnene oplever styrke og betydning, og det er her der er adgang til at give og opnå anerkendelse. Det er som med skabere af fællesskabets historie, der fortælles hver dag, at børnene bliver sociale kompetente.

Børn skal i omsorg og respekt have mulighed for at udvikle konstruktive og nære relationer til andre mennesker. Der skal være plads til at give udtryk for egne følelser og behov, samtidig med, at børnene også forstår, at andre har de samme behov. Børn skal lære at sætte grænser for sig selv og sige til og fra.

Læringsmål 0-2,10 år:

Barnet viser tryghed og tillid til børn og voksne i Børneuniverset.
Barnet indgår i relationer.
Barnet indgår i sociale fællesskaber (fx samling).
Barnet siger til og fra i relationer på en hensigtsmæssig måde.
Barnet oplever et tilhørsforhold til børnegruppen (på stuen/teamet).
Barnet begynder at forstå andre børns følelser og handlinger.
Barnet indgår i leg med andre børn.
Barnet viser omsorg for andre fx ved at trøste hente legetøj til et andet barn.
Barnet begynder at forstå fælles beskeder.

Læringsmål 2,10 år - skolestart:

Barnet indgår i sociale fællesskaber og samarbejder om leg, rutiner og aktiviteter.
Barnet anvender sproget til at kommunikere med andre i legen og relationer (fx løse konflikter verbalt).
Barnet er en del af fællesskabet i børnegruppen og er en del af børnehaven.
Barnet viser empati – kan sætte sig ind i og forstå andres følelser og handlinger og kan agere derefter.
Barnet indgår i forskellige former for leg med andre børn.
Barnet lærer at være en god ven.
Barnet løser små konflikter selv eller med lidt hjælp fra en voksen.
Barnet er medbestemmende. (fx lærer demokratiske beslutningsprocesser)
Barnet er empatisk.
Barnet forstår handleanvisninger og beskeder og kan udføre disse.

Metoder - Sociale kompetencer:

- Vi støtter børnene i at hjælpe hinanden
- Vi støtter børnene i at udvikle venskaber
- Vi støtter børnene i at lytte til hinanden og udvise empati
- Vi støtter børnene i at lære at sætte grænser både for sig selv og for andre
- Vi støtter børnene i at løse konflikter
- Vi lærer børnene at modtage, forstå og omsætte beskeder til handling (under hensyn til barnets alder)
- Vi spiller forskellige spil, vigtigt at være en god vinder og en god taber
- Vi lærer børnene det at være en god ven
-

Ved du hvorfor at det er vigtigt at børn deltager i fælles aktiviteter i Børneuniverset?

Fordi: Børn udvikler sig og lærer sammen med andre børn og voksne. Børns venskaber er vigtige. De sociale fællesskaber og dialogen giver børn erfaringer i at løse konflikter og i demokratiske processer.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sproget er kommunikation mellem mennesker – en udtryksform der fremmer en fælles forståelse.

Der findes mange forskellige sprog, som alle spiller en rolle i børns udviklingsproces og som skal have opmærksomhed. Talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog er blot nogle af de kommunikationsformer, vi alle benytter os af.

Børn skal støttes i at udvikle deres danske ordforråd og i at forstå de begreber og regler, der gælder for det talte sprog. Deres naturlige interesse for det skrevne sprog skal bakkes op. For at kommunikere er det vigtigt, at børn forstår sammenhænge mellem f.eks. kropssprog, mimik og tale. Det danske sprog og evnen til at bruge det, så det passer i forskellige situationer, øger muligheden for at blive forstået. Barnet skal støttes i udviklingen af et alderssvarende sprog.

Sprog skaber kontakt, og evnen til at bruge nuancerne i sproget støtter og fremmer forståelsen af og fra andre. Det er vigtigt at træne dialogen, så børn i fællesskabet kan tale, lytte, stille spørgsmål, give svar og være aktive i at planlægge fælles aktiviteter og projekter.

Det enkelte barn skal lære at være en del af en gruppe / et større fællesskab, som en kombineret institution er. Vi mener børnene opnår dette gennem leg, kommunikation og fælles oplevelser. Børnene skal lære at lytte til hinanden, udvise empati og hjælpe hinanden. Alle børn opfordres til at bruge sproget som værktøj i forbindelse med konfliktløsning.

I forlængelse af det har vi i børnehaven indført en ide om at børnene skal have en bog med hjemmefra som der trækkes lod om hver dag. Herefter læser pædagogen den højt inden frokost. På den måde får barnet en oplevelse af at blive set og hørt i det han eller hun synes er sjovt ved lige netop denne bog. Ofte færdiggør de sætningerne i bogen fordi de er så begejstrede.

Børn har behov for at møde voksne mennesker, der lytter til dem med forståelse og anerkendelse, så de får mulighed for at udtrykke det, de er i tvivl om, glade for eller kede af, og så de frit kan lufte deres meninger, følelser og tanker.

Sproglige færdigheder er en indgangsdør til verden – en mulighed for at høste viden og erfaringer. Det er derfor vigtigt at støtte børnene i at sætte ord og begreber på de oplevelser, de har i dagligdagen.

Sproget er en forudsætning for frugtbare løsninger af problemer og konflikter. Balancen i fællesskabet afhænger af børnenes evner til at sige til og fra, og om de har de sproglige forudsætninger for at udtrykke, hvad de mener, og dermed formår at blive forstået af både børn og voksne.

Læringsmål 0-2,10 år:

Barnet kan forbinde bestemte lyde med bestemte ting. (Fx er Vuf = hund).

Barnet begynder at genkende korrekt udtale og velkendte ord. (fx spise, mad, lege).

Barnet begynder at kunne danne ord ud fra billeder, dvs. når vi fx viser et billede af en bog, kender de begrebet bog og ved hvad denne skal bruges til.

Barnet lærer fagter til sange, som er med til at udvikle barnets sprogforståelse.

Barnet udvikler 1-2-3 ords sætninger.

Læringsmål 2,10 år - skolestart:

Børnene begynder at høre at ord rimer. (Okker Gokker – Gummi Klokker)

Barnet begynder at høre at to ord begynder med samme lyd.

Barnet begynder at kunne sammensætte og opdele ord.

Barnet har en begyndende viden om skriftsproget og læseretning.

Barnet udvikler 3-6 ord i sætninger.

Barnet begynder at genkende tal og former.

Barnet begynder at genkende, benævne og skrive enkelte ord. (fx eget navn).

Barnet begynder at fortælle/genfortælle historier og oplevelser.

Barnet begynder at lege med sproget.

Metoder - Sproglig udvikling:

- Vi hjælper børnene gennem anerkendende relationer til at forstå og respektere hinandens nonverbale og verbale sprog
- Vi sætter ord på vores handlinger i forskellige situationer
- Vi sætter ord på vores følelser
- Vi udviser forståelse og rumlighed for andres følelser
- Vi læser forskellige eventyr
- Vi opfinder selv eventyr
- Vi spiller spil (billedlotteri, vendespil m.m.)
- Vi laver rytmiske forløb med genkendelige sanglege

Ved du hvorfor det er vigtigt at læse højt, synge og fortælle historier i Børneuniverset?

Fordi: det styrker børns sproglige udvikling. Børn lærer at bruge sproget til at udtrykke følelser, tanker og behov og at kommunikere med andre.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Krop og bevægelse er redskaber til at erobre verden. Derfor kommer der, ligesom før nævnt, et stort bevægelsesrum i børnehaven og i pavillionen. Her kommer der alderssvarende udfordringer, legetøj, bomme, puder og faldunderlag så det bliver indrettet til børnenes behov.

Kroppen er barnets værktøj til at opdage og som udgør fundamentet for barnets erfaring, viden, kommunikation og de følelsesmæssige og sociale processer.

En forståelse for og fornemmelse af sin krop er udgangspunktet for at kunne være i bevægelse og tilegne sig motoriske færdigheder. Ved at støtte børns udvikling af motoriske færdigheder, styrke, udholdenhed og bevægelighed, styrkes også deres forudsætninger for at udvikle sig.

Dette lægger grundstenen for læring senere i livet.

Læringsmål 0-2,10 år:

Barnet bevæger sig både ude og inde.

Barnet tilegner sig grovmotorik færdigheder - deltager i fysiske lege som fx at kravle op og ned, balance, trille rundt, hoppe, gynges m.v.

Barnet erfarer hvad det kan med sin krop.

Barnet kravler op og ned. (fx trapperne/ trappestige).

Barnet kan holde balancen på en gyngesving.
Barnet får kendskab til sin krop og kroppsdele.
Barnet tilegner sig finmotoriske færdigheder (fx tegne med en blyant).
Barnet bruger sine sanser.
Barnet lærer normer omkring hygiejne (fx vasker hænder ved toiletbesøg).
Barnet kender navnene på alle større kroppsdele, at de øver sig i toiletbesøg og påklædning.
Barnet kan aflæse kropssprog og reagerer på andres kroppsbevægelser eks. ved at kopiere.

Læringsmål 2,10 år - skolestart:

Barnet udfordrer kroppen (fx ved at løbe hurtigt).
Barnet kan køre hurtigt og sikkert på løbecykel og trehjulet cykel, kan gyngeselv og udfordrer sig selv.
Barnet har god kropskontrol og kan løbe ned ad bakken og undgå sammenstød ved hurtig retningsskift eller opbremsning.
Barnet har bevidsthed om sanserne.
Barnet er selvhjulpne i mange dagligdags gøremål.
Barnet kan benævne de fleste ydre kroppsdele og enkelte indre (fx. hjerne og hjerte).
Barnet er bevidst om kulde og varmpåvirkning,
Barnet kan sætte ord på eget og andres kropssprog. (glæde, vrede, mv)

Metode - Krop og bevægelse:

- Vi laver rytmik
- Vi støtter børnene i at kravle op / komme ned (f.eks. fra stolene)
- Vi spiller bold
- Vi går tur
- Vi løber om kap
- Vi hopper
- Vi cykler
- Vi leger
- Vi rucher
- Vi danser

Ved du hvorfor det er vigtigt at børn hopper og danser i Børneuniverset?

Fordi: Barnet lærer verden at kende ved at bruge sin krop og sanser. Motoriske færdigheder fremmer børns selvtillid, koncentrationsevne og fysiske velbefindende.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplaner

Børn, som oplever glæden ved at være i naturen, udvikler respekt og ansvar for naturen og miljøet. Når børn har mulighed for at opleve og sanse naturen på alle årstider, i forskelligt vejr og landskaber, styrkes også deres sanseapparat og deres motoriske udfoldelse.

Vi prioriterer ude liv dagligt på legepladsen, men også på små ture i nærmiljøet, skov/strand /parker. Vi har to lad cykler som bliver brugt til at børnene kan sidde trygt og opleve omverdenen. Vi kører ture i parker, hen til legepladser og i nærområdet.

Om foråret kommer vi til at dyrke blomster og andet der kan gro i plantekasser på legepladsen. Barnet vil opdage at en plante vokser og forandre sig og nogle vil ikke overleve. Legepladsen bliver et levende sted om sommeren og det er altid meget sansestimulerende når farverne forandrer sig og planter kommer op af jorden. Ligesom sne og frost er spændende at bevæge sig i. Vuggestuebørnene er dog kortere tid ude end børnehavebørnene da de ikke helt kan bevæge sig nok til selv at holde varmen når det er meget koldt.

Naturen er en enestående legeplads for både sind og krop. Når børn leger i naturen, får fantasien spillerum og samværet med andre udvikles, derved udfordres børnene på mange planer både kropsligt og mentalt.

At bruge naturen som eksperimentarium og legerum danner grundlaget for en varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø.

Læringsmål 0-2,10 år:

Barnet udforsker og leger med mængder, størrelse og længder

Barnet udforsker og leger med brugen af tal

Barnet har en begyndende opmærksomhed og begynder selv og skabe mønstre og former

Barnet har begyndende opmærksomhed på at udforske og undersøge naturfænomener (fx med vand og sand).

Barnet begynder at beskrive naturfænomener som fx temperatur –koldt/varmt

Barnet tør røre og sanse naturen

Barnet finder ting i naturen og viser det frem til andre børn og voksne

Læringsmål 2,10 år - skolestart:

Barnet eksperimenterer med at genkende og sammenligne mængder

Barnet identificerer og kan selv skabe former og mønstre i omgivelserne, genkender fx former og mønstre i bøger eller på vejskilte

Barnet begynder at kunne opdele begreber i forskellige kategorier (Det kan fx adskille de runde fra de firkantede)

Barnet genkender årstider og vejr.

Barnet observerer og beskriver den omkringliggende verden og sammenhæng i den, fx at blæsten hvirvler bladene rundt.

Barnet vender sten, stammer og lign. for at finde insekter

Barnet samler insekter, agern, kogler, blade og nødder og bruger dem i deres leg

Barnet er bevidst om, at der er forskellige sorter, arter og dyr i naturen

Metoder - Natur og naturfænomener:

- Vi lærer børnene at tage hensyn til naturen (samle affald op når vi er på tur)
- Vi lader ikke vandet løbe og slukker lys i rummet (miljøhensyn)
- Vi samler batterier ind i institutionen (miljøhensyn)
- Vi sorterer papir fra alm. affald (miljøhensyn)
- Vi er ude både i sol og regn og sne og frost og mærker vejret på egen krop
- Vi kigger på naturens forandring over året og forholder os til det, vi ser og oplever
- Vi taler med børnene om påklædning til årstiden
- Vi arbejder med figurer (trekanter, cirkler, firkanter osv.).

Ved du hvorfor det er vigtigt at børn fra Børneuniverset vægter udelivet ?

Fordi: naturen udfordrer krop og følelser. Udelivet styrker børns nysgerrighed for naturen og dens hemmeligheder og grundlægger et ansvar for miljøet.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi støtter barnet i at udvikle forståelse for den verden vi lever i. Først den nære verden: familien, institutionen, dernæst den omkringliggende verden med alsidighed og kulturforskelle.

Handlinger som fremstilling af mad, borddækning, afrydning, samtale ved bord, opførsel ved bord mm, er i høj grad en kulturbærende faktor i institutionen. Det er en måde at udtrykke vores fællesskab på. Hvis der er børn fra andre kulturer er vi nysgerrige på hvordan de har deres kulturelle udtryksformer.

Til højtider taler om hvad de betyder og hvad de kommer af.

Børn har et klart blik for kulturelle udtryksformer. Jo mere varieret børn får lov til, at udfolde sig og jo flere kulturelle møder, de oplever, jo mere brede spektret bliver også deres opfattelse af såvel verden, andre mennesker, som deres egne muligheder og potentialer.

Barnet skal afprøve, tilegne sig viden om og kendskab til forskellige kreative udtryksformer. Vi lægger vægt på processen frem for resultatet. Barnet skal have adgang til div. materialer og redskaber så oplevelser og inspiration kan udtrykkes og omsættes i praksis.

Læringsmål 0-2,10 år:

Barnet viser genkendelse i forhold til rutiner.

Barnet deltager aktivt i de faste rutiner.

Barnet afprøver forskellige kreative materialer.

Barnet deltager aktivt i aktiviteter (fx sang, rytmik, dialogisk læsning).

Læringsmål 2,10 år - skolestart:

Barnet kan genkende steder i nærmiljøet.

Barnet prøver forskellige materialer og kan arbejde i skabende processer.

Børnene afprøver forskellige æstetiske udtryksformer.

Børnene deltager aktivt i vores kulturelle aktiviteter.

Barnet får kendskab til deres oprindelse. (fx familie fra andre lande)

Metoder – Kulturelle udtryksformer og værdier:

- Vi holder fast i danske traditioner omkr. jul, fastelavn og påske
- Vi taler med de store børn om andre kulturers traditioner
- Vi spiser mad fra forskellige lande
- Vi tager på fantasirejser
- Vi arbejder med "hvem er jeg – og hvor kommer jeg fra"
- Vi arbejder med god og dårlig, rigtig og forkert opførsel
- Vi læser "klassiske" eventyr
- I vores dagligdag sørger vi for at børnene får et bredt kendskab til forskellige materialer (ler, stof, papir, vand. mm) og redskaber (maling, farver, saks mm) og deres muligheder/begrænsninger.
- Vi benytter os af højtiderne til at afprøve brugen af forskellige materialer og teknikker.
- Vi går i teater
- Vi spiller og synger og danser
- Vi leger

Ved du hvorfor det er vigtigt at børnene tegner og maler i Børneuniverset?

Fordi: Sådan kan børn udtrykke tanker og følelser og sætte sit spor i verdenen. Oplever af kunst og kultur inspirerer børn, udvikler deres kreativitet og evnen til selv at skabe noget nyt.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

På alle vores møder italesætter vi pædagogiske tanker og overvejelser. I et samspil med hinanden kommer vi frem til hvad der er bedst at gøre. Nogle gange handler det om hvordan et barn skal tilgås på en anden måde, Nogle gange handler det om nogle rutiner der skal ændres, eller hvilke tiltag der skal til for at optimere den pædagogiske kvalitet. Vi har brugt det danske måleredskab; KIDS til at snakke om kvalitet, udvikling og evaluering. Den vil vi fremover blive inspireret af og bruge til kvalitetsoptimering. Vi er også i gang med implementering af redskabet ”skema til handling” fra EVA.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Den pædagogiske læreplan er vores arbejdsredskab som vi kan vende tilbage og orienterer os i. Personalet får et eksemplar og på den måde kan vi til vores månedlige personalemøder, snakke om emner som evt. skal revideres og hele tiden føre en faglig samtale om pædagogik.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC